

РОЗДІЛ III. ЕТНОГРАФІЯ КРАЮ

УДК 069.5:746.3(477.82-35-21)

Дмитренко Алла (м. Луцьк)

ЗБІРКА СОРОЧОК ЛЮБОМЛЬСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ: КАТАЛОГ

Збірка сорочок Любомльського краєзnavчого музею порівняно нечисленна і нараховує 62 одиниці збереження: 37 – жіночих, 21 – чоловіча, 4 – дитячих. З них три сорочки презентовані у постійній експозиції музею, шість сорочок (4 жіночі і дві чоловічі – у тимчасовій виставці, приурочений Дню вишиванки). До збірки сорочок можна віднести чохли і п'ять маніжок, три з яких від чоловічих сорочок (випороті), а дві – до чоловічих сорочок (нові). Збірка сформована за рахунок надходжень переважно із сіл Любомльського району у межах 1940–1993 років – сьогодні – Любомльська, Рівненська, Головненська і Шацька територіальні громади. Дві сорочки надійшли із с. Стара Гута Старовижівської ТГ; одна – з Горохівської ТГ; одна (дитяча) – з Рогатинської ТГ Івано-Франківської області [2; 3].

За кроєм стану усі сорочки поділяються на кілька типів. Тунікоподібні – з бочками і без, переважно чоловічі сорочки. Уставкові сорочки (з плечовими вставками, поликами, вставками) – лише жіночі. Сорочка із с. Штунь [1, КВ-3737] пошита вперекидку з одного полотнища, а умовна уставка виділена декоративним швом. Сорочки на кокетці (з гесткою) – більш пізній тип крою жіночих сорочок, що з'являється, спочатку у міській моді, з кінця XIX – початку XX ст. Більш масово поширився у 1920–30х рр. Сорочка із с. Городно [1, КВ-1282] датується 1918 роком, що засвідчує легенда: 1918 року у ній вінчалася Лукерія Кратюк [2]. На користь зазначененої дати говорить орнамент – трилисник та її жлвжина. В окремих жіночих тунікоподібних сорочках умовна кокетка виділяється мережкою [1, ДП-11, КВ-5463]. Сорочка з Горохівського району [1, ДП-28] пошита з двох полотнищ, кокетка лише на спині. Модифіковані сорочки, пошиті здебільш вперекидку (полотнище складали пополам по довжині і зшивали по боках; іноді розширювали за рахунок бічних клинів), зазвичай голошийки (без коміра, з круглою горловиною [1, КВ-913, КВ-2533 ін.]) або голоплічки (без коміра, з більш прямоугольною горловиною [1, ДП-10, ДП-11]) і укороченими (переважно 3/4) рукавами. Такого типу сорочки характерні для післявоєнних років, часто вони шилися як нижня жіноча білизна. Із с. Головно надійшла незавершена сорочка на бретелях (з однією бретеллю) [1, КВ-8273]. Такі дівочі сорочки, які подекуди на Волині називали «галъка», з'явились у 1920–30-х рр. як нижня білизна. Дві фабричні чоловічі сорочки [1, ДП-165; КВ-2833], доповнені вишиваними купонами: на комірі, чохлах і маніжці.

Щодо вертикального вирішення стану сорочки, вони поділяються на сорочки з суцільним станом і «до підточки», що складаються з двох частин: верхньої, виконаної з більш тонкої тканини – стану, і нижньої – підточки, пошитої із грубшого, рідше тканого полотна, що підшивається до стану здебільшого по основі. Сорочки з підточкою, зазвичай, є більш давніми і можуть датуватися кінцем XIX – початком ХХ ст.

Горизонтальна будова стану жіночих сорочок: переважно три або два полотнища, що визначалось шириною полотна; чоловічі сорочки пошиті в основному вперекидку із бочками або ж без них.

Довжина жіночих сорочок від 108 см (найдовша) до 66 см. Більш давніми є саме довгі сорочки – понад 90 см і більше, датуються переважно кінцем XIX – початком ХХ ст. Новіші сорочки коротші. Ширина жіночих сорочок – від 72 см (найширша) до 57 см. Довжина чоловічих сорочок – 91–52 см, ширина – 69–57.

Важливими ознаками сорочки є форма (відкрита, закрита) і довжина пазухи, завершення горловини (обшивка, комір), форма (стійка, виложистий) і кріплення (зав'язки, гудзики) коміра, форма і розмір чохлів (обшивка, прямі, дзвоноподібні).

Основним матеріалом для пошиття сорочок було домоткане лляне полотно різної товщини, густоти ткання і ступеня вибілення. Кілька сорочок пошиті із крамного (фабричного) полотна. Дві чоловічі фабричні сорочки пошиті із ситцю і сатину. Жіноча блузка – із крепдешину, дві дитячі сорочки – із перкаллю і синтетичної тканини-сіточки.

Для декорування сорочок використані в основному заполоч і муліне. Заполоч активно використовувалась до 1930-х рр. Муліне масово поширилось після Другої світової війни. Але й раніше майстри використовували.

Для декорування сорочок використані два способи – ткання та вишивка. Тканням декоровані лише три сорочки, дві з яких із с. Згорани. Три сорочки мають заткані смугастим орнаментом уставки [1, КВ–2157; БН–7, БН–9], а в іншій орнаментальним ткацтвом щедро декоровані уставки і рукави [1, КВ–2495].

Із вишивальних технік на чоловічих і жіночих сорочках представлені: занизування, лічильна гладь, простий і болгарський хрестик, косичка, козлик, мережка, стебловий шов, петельний шов, назад голка, вперед голка. Більшість сорочок вишигти простим хрестиком, а інші техніки використані як допоміжні. До прикладу: хрестик, стебловий шов і косичка [1, КВ–5470]; хрестик, болгарський хрестик, лічильна гладь [1, КВ–852]; хрестик, козлик, мережка [1, КВ–912]; хрестик і зигзаг [1, КВ–3738]; хрестик, стеблевий шов, мережка, косичка [1, КВ–4790]. Для прошивання коміра, чохлів, маніжки використаний шов назад голка, а для закріплення прорізних петель та подекуди країв комірів застосовується петельний шов. Особливістю збірки є те, що немає жодної сорочки вишигтої декоративною (вільною) гладдю.

При зшиванні стану з коміром і чохлів з рукавами використовується рясування. У ряді сорочок для декорування чохлів, рукавів і кокеток застосоване декоративне морщення [1, КВ–913, КВ–1549, БН–1, БН–3].

Орнаментальні мотиви можна віднести до геометричного (найдавніший), стилізованого рослинного (поч. ХХ ст.) і натуралістичного рослинного (з 1930-х рр.) орнаменту.

Геометричний орнамент представлений смужками, хвилями-безкінечниками, трикутниками, квадратами, ромбами, Х- і Ж-подібними фігурами, чотири- і восьмикутними розетками, виконаними тканням і вишивкою [1, КВ–1289, КВ–2157, КВ–2157, КВ–5470, КВ–8314, БН–3, БН–5, ДП–165, КВ–1283 та ін.].

Стилізований орнамент представлений стилізованими ліліями на [1, КВ–190, КВ–1157, КВ–1283, БН–9], рожами [1, КВ–305, КВ–2630], ромашками [1, БН–1, БН–6, КВ–7629], конваліями [1, БН–4] та ін. Окрім слід акцентувати увагу на одну із жіночих сорочок, яка декорована стилізованим рослинним узором. Однак, якщо на комірі і кінці рукавів маємо характерний для регіону дрібний орнамент-безкінечник, то вишивка на уставці різиться від усіх інших узорів. Такого типу «закручений» орнамент прийнято «сецесійним» [1, БН–4].

Основними мотивами рослинного (фітоморфного) орнаменту не тільки на жіночих, а й на чоловічих сорочках є рожа [1, ДП–44, КВ–123КВ–190, БН–1, БН–6, КВ–870, КВ–2630,], а також – трилисник (гвоздика) [1, КВ–1282], лілія [1, КВ–1549], братики [1, КВ–1549], «вазон» [1, КВ–912], калина у вигляді безкінечника [1, КВ–3738, КВ–4334, КВ–4790, КВ–7101] ін.

На комірі однієї сорочки вишигти птахи [1, КВ–1157], повернуті головками одна до одної – орнітоморфний узор.

Специфікою збірки є те, що для декорування більшості сорочок використані різні орнаментальні мотиви. До прикладу, натуральна рожа і стилізована лілія [1, КВ–190]; натуральна і стилізована рожа [1, КВ–870, КВ–2630] ін.

Поширені практика оздоблення сорочок із застосуванням техніки ткання – заготовка уставок і рукавів з тим, щоб пізніше використати їх для пошиття сорочок. Тоді менші частини сорочки – коміри і чохли декоруються іншими техніками та іншими нитками. Таким прикладом може бути сорочка із с. Згорани [1, КВ–2495], де уставки і рукави заткані насиченими, добре збереженими червоними нитками; чохли і комір вишигти у техніці хрестик вже пізніше, в повоєнні роки, при пошитті сорочки і червоні нитки (очевидно муліне) повністю втратили насиченість.

Слід звернути увагу і на сорочку із с. Штунь [1, КВ–3737], де відбулося «втручення» в орнамент, що повністю зруйнувало лаконічне композиційне вирішення сорочки – на комірі, верхній частині вилогів і уставці вишигти жовті розетки.

Щодо колористичного вирішення жіночих і чоловічих сорочок, то переважаючим є насичений червоний колір (колір «стиглої вишні»), доповнений нитками чорного кольору, рідше – зеленими, синіми [1, КВ–3738, КВ–4334 ін.]. Поліхромним орнаментом вишигти лише

дві жіночі сорочки [1, КВ–1549, БН–4], одна – дитяча [КВ б/н-2] і три чоловічих [1, ДП–165, КВ–305, КВ–1283].

Орієнтовний час виготовлення сорочок збірки – кінець XIX – 70–80-ті рр. ХХ ст. Найдавнішими є жіночі сорочки, часто з підточкою, із тканими орнаментальними вставками і вишиті у техніці хрестик геометричним або стилізованим рослинним орнаментом, які мають відкритий глибокий виріз пазухи – понад 30 см. Зазначені в каталогі дати створення сорочок не є остаточними, при більш докладному дослідження можливі зміни.

Отже, збірка сорочок Любомльського краєзнавчого музею є доволі цікавою для вивчення тенденцій розвитку крою і декорування жіночих і чоловічих сорочок регіону.

	<p>ДП–10, с. Стара Гута, 1940-і рр. Сорочка жіноча, пошита вперекидку, голоплічка. $D=92,5 \text{ см}$, $W=62,5 \text{ см}$ Полотно лляне, бавовняна нитка «десятка». Техніки: мережка, петельний шов, ручне шиття, назад голка.</p>
	<p>ДП–11, с. Стара Гута Ст-вижівська ТГ, 1930-і рр. Сорочка жіноча, голоплічка, кокетка виділена за рахунок мережки. $D=103,5 \text{ см}$, $W=68,5 \text{ см}$. Полотно лляне. Техніки: мережка, шов назад голка, ручне шиття, петельний шов, рясування.</p>
	<p>ДП–44, м. Любомль, 1930-і рр. Сорочка дитяча/дівоча, уставкова. $D=40 \text{ см}$, $W=63 \text{ см}$. Ситець, заполоч. Техніки: хрестик, рясування, машинне шиття.</p>
	<p>ДП–45, м. Любомль, 1950–60 рр. Сорочка жіноча, уставкова. $D=51 \text{ см}$, $W=60 \text{ см}$. Крепдешин, муліне. Техніки: хрестик, рясування, машинне шиття.</p>

ДП-136, Рогатинський р-н, 1980-і рр.
Сорочка дитяча, з суцількроєним рукавом (реглан).
 $D=39$ см, $Ш=29$ см.
Синтетична тканина, сіточка, акрил
Техніки: хрестик, плетіння гачком,
машинне шиття.

КВ-809, с. Хворостів, кін. 1930-х рр.
Сорочка жіноча, уставкова.
 $D=103$ см, $Ш=63$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, петельний шов,
рясування, назад голка, ручне шиття.

КВ-852, с. Заозерне, поч. 1930-х рр.
Сорочка жіноча, уставкова, була з
підточкою. $D=50$ см, $Ш=63$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, болгарський
хрестик, лічильна гладь, рясування, назад
голка, ручне шиття.

КВ-912, с. Прип'ять, 1930-і рр.
Сорочка жіноча, уставкова, «до
підточки»
 $D=94$ (45+49) см, $Ш=66$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, козлик, петельний
шов, мережка, рясування, назад голка,
ручне шиття.

КВ-913, с. Заболоття, 1920-і рр.
Сорочка жіноча, голошийка, на
кокетці.
 $D=103$ см, $Ш=63,5$ см.
Полотно лляне.
Техніки: морщення, назад голка, ручне
шиття, «пухлики».

КВ-1282, с. Городно, 1918 р.
Сорочка жіноча, на кокетці.
 $D=93,5$ см, $Ш=72$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, петельний шов,
назад голка, ручне шиття.

КВ-1289, с. Головно, 1920–30-і рр.
Сорочка жіноча, на кокетці.
 $D=87$ см, $Ш=71,5$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, коса лічильна гладь,
петельний шов, рясування, назад голка,
ручне шиття.

КВ-1290, с. Головно, 1920–30-і рр.
Сорочка жіноча, на кокетці.
 $D=68$ см, $Ш=70$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, петельний шов,
назад голка, ручне шиття.

КВ-1549, с. Зачернеччя, 1930-50-і рр.
Сорочка жіноча, уставкова.
 $D=66$ см, $Ш=64,5$ см.
Полотно лляне, муліне.
Техніки: хрестик, рясування,
морщення, пухлики, петельний шов, назад
голка, ручне шиття.

КВ-1746, с. Сильно, сер. 1930-х рр.
Сорочка жіноча, уставкова.
 $D=82,5$ см, $Ш=66,5$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: рясування, назад голка, ручне
шиття, петельний шов.

КВ-1747, с. Сильно, поч. ХХ ст.
Сорочка жіноча, уставкова.
 $D=80,5$ см, $W=65$ см.
Полотно лляне.
Техніки: рясування, назад голка, ручне шиття.

КВ-2157, с. Згорани, поч. ХХ ст.
Сорочка жіноча, уставкова.
 $D=108$ см, $W=71$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: ткання, хрестик, рясування, назад голка, ручне шиття, петельний шов.

КВ-2495, с. Згорани, поч. ХХ ст.
Сорочка жіноча, уставкова.
 $D=92$ см, $W=70,5$ см.
Полотно лляне конопляне, заполоч.
Техніки: ткання, хрестик, косичка, петельний шов, рясування, назад голка, ручне шиття.

КВ-2533, с. Городно, 1940-і рр.
Сорочка жіноча, пошита вперекидку, із складками на плечах.
 $D=95$ см, $W=66$ см. Полотно лляне.
Техніки: шов назад голка, ручне шиття, петельний шов.

КВ-2668, с. Вишнів, сер. 1930-х рр.
Сорочка жіноча, уставкова; була з підточкою, яка відрізана.
 $D=61$ см, $W=65,5$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, рясування, назад голка, ручне шиття.

	<p>КВ-3737, с. Штунь, 1930 р. Дошита у 1960-х рр. Сорочка жіноча, пошита вперекидку, уставка виділена швом. Д=81 см, Ш=66,5 см. Крамне полотно, заполоч, ірис. Техніки: хрестик, петельний шов, рисування, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>КВ-3738, с. Штунь, кін. 1920-х рр. Сорочка жіноча, уставкова. Д=89 см, Ш=60 см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик, зигзаг, рисування, шов назад голка, ручне шиття, петельний шов.</p>
	<p>КВ-4334, с. Заболоття, кін. 1920-х рр. Сорочка жіноча, уставкова. Д=88 см, Ш=66,5 см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик, стеблевий шов, петельний шов, мережка, косичка, рисування, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>КВ-4790, с. Бережці, кін. 1920-х рр. Сорочка жіноча, уставкова. Д=87 см, Ш=67,5 см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик, петельний шов, рисування, шов назад голка, ручне шиття</p>
	<p>КВ-5463, с. Нудиже, 1940–50-і рр. Сорочка жіноча, голошийка, пошита вперекидку, кокетка суцільна, виділена мережкою.. Д=96 см, Ш=58 см. Полотно лляне. Техніки: мережка, ручне шиття, петельний шов, назад голка.</p>

КВ-5469, с. Нудиже, 1920-і рр.
Сорочка жіноча, уставкова на кокетці.
 $D=98$ см, $W=68$ см.
Полотно лляне, заполоч.

Техніки: хрестик, косичка, рясування, назад голка, вперед голка, стебловий шов, ручне шиття, петельний шов.

КВ-5470, с. Нудиже, 1920-і рр.
Сорочка жіноча, уставкова, «до підточки».

$D=90$ см, $W=67$ см.

Полотно лляне, заполоч.

Техніки: хрестик, стебловий шов, косичка, рясування, назад голка, ручне шиття.

КВ-7101, с. Біличі, 1920–30-і рр.
Сорочка жіноча, на кокетці.
 $D=98$ см, $W=66$ см.

Полотно лляне, заполоч.

Техніки: хрестик, петельний шов, назад голка, ручне шиття.

КВ-7629, с. Бережці, 1930-і рр.
Сорочка жіноча, уставкова.
 $D=78$ см, $W=69$ см.

Крамне полотно, заполоч.

Техніки: хрестик, петельний шов, рясування, назад голка, ручне шиття.

КВ-8273, с. Головно, 1930–50-і рр.
Сорочка жіноча, на бретелях.
 $D=83$ см, $W=48$ см (зверху), $W=64$ см (знизу).

Полотно лляне.

Техніки: мережка, назад голка, ручне шиття.

	<p>КВ–8314, с. Мшанець, 1920-і рр. Сорочка жіноча, уставкова на кокетці. $D=103$ см, $W=67$ см. Полотно лляне, муліне ДМЦ? Техніки: хрестик, петельний шов, рясування, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>БН–1, поч. 1920-х рр.. Сорочка жіноча, уставкова; була з підточкою. $D=59$ см, $W=69,5$ см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик, занизування, петельний шов, рясування, назад голка, ручне шиття, морщення.</p>
	<p>БН–2, 1970–80-і рр. Сорочка дитяча/дівоча, із вшивним рукавом. $D=45$ см, $W=57$ см. Батист, ірис, муліне. Техніки: художня гладь, стебловий шов, машинне шиття.</p>
	<p>БН–3, с. Пульмо, поч. 1920-х рр. Сорочка жіноча, уставкова. $D=101$ см, $W=66$ см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик, петельний шов, рясування, морщення, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>БН–4, 1930-і рр. Сорочка жіноча, уставкова $D=95,5$ см, $W=63$ см Полотно лляне, муліне ДМЦ. Техніки: хрестик, мережка, рясування, назад голка, ручне шиття.</p>

БН-5, поч. 1920-х рр.
Сорочка жіноча, уставкова, «до підточки».
Д=88 см, Ш=70 см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: ткання, хрестик, петельний шов, рисування, назад голка, ручне шиття.

БН-6, 1930-і рр.
Сорочка жіноча, уставкова.
Д=91 см, Ш=73 см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, рисування, назад голка, ручне шиття.

Експозиція
БН-7, 1920-і рр.
Сорочка жіноча, уставкова.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: ткання, хрестик, морщення, петельний шов, назад голка, рисування, ручне шиття.

Експозиція
БН-8, 1920-і рр.
Сорочка жіноча, уставкова.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, лічильна гладь, петельний шов, назад голка, ручне шиття.

ДП-28, Горохівський р-н, 1930-і рр.
Сорочка чоловіча, з двох полотнищ, ззаду – кокетка.
Д=88 см, Ш=57 см.
Полотно лляне .
Техніки: петельний шов, назад голка, ручне шиття, машинне шиття (по подолу).

	<p>КВ-123, с. Черемошна Воля, 1930-і рр. Сорочка чоловіча, тунікоподібна. Д=71,5 см, Ш=64,5 см. Полотно лляне. Техніки: хрестик, петельний шов, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>ДП-165, с. Руда, 1960-і рр. Сорочка чоловіча, фабрична, сорочковий крій, з нашитими вишиваними купонами. Д=76 см, Ш=67 см. Сатин, муліне. Техніки: хрестик, фабричне і машинне шиття.</p>
	<p>КВ-190, с. Головно, 1920-і рр. Сорочка чоловіча, тунікоподібна. Д=84 см, Ш=58 см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик, петельний шов, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>КВ-305, с. Головно, 1930–50-і рр. Сорочка чоловіча, тунікоподібна. Д=88 см, Ш=62,5 см. Полотно фабричне, муліне. Техніки: хрестик, петельний шов, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>Експозиція КВ-841, с. Полапи, 1920-і рр. Сорочка чоловіча, тунікоподібна. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик, петельний шов, назад голка, ручне шиття.</p>

КВ-870, с. Підгородно, 1920-і рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=86$ см, $Ш=68,5$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, петельний шов,
назад голка, ручне шиття.

КВ-1157, с. Глиннянка, 1920-і рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=78,5$ см, $Ш=69$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, косичка, петельний
шов, назад голка, ручне шиття.

КВ-1273, с. Скрипиці, поч. 1920-х рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=52$ см, $Ш=57$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, назад голка, ручне
шиття.

КВ-1279, с. Головно, 1930–40-і рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=74,5$ см, $Ш=68,5$ см.
Полотно лляне.
Техніки: петельний шов, назад голка,
ручне шиття.

КВ-1280, с. Головно, 1930–40-і рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=91$ см, $Ш=60,5$ см.
Полотно лляне.
Техніки: петельний шов, назад голка,
ручне шиття.

	<p>КВ-1283, с. Головно, 1910-20-і рр. Сорочка чоловіча, тунікоподібна. Д=68 см, Ш=71 см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик, лічильна гладь, петельний шов, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>КВ-2520, с. Городно, 1930–40-і рр. Сорочка чоловіча, тунікоподібна. Д=77 см, Ш=64,5 см. Полотно лляне. Техніки: петельний шов, назад голка, ручне шиття.</p>
	<p>КВ-2630, с. Бережці, 1930-і рр. Сорочка чоловіча, тунікоподібна. Д=66,5 см, Ш=73 см. Полотно лляне, ситець, заполоч. Техніки: хрестик, назад голка, машинне шиття.</p>
	<p>КВ-1283, с. Почапи, 1960-і рр. Сорочка чоловіча фабрична з нашитими вишитими купонами на чохли, манишку і знімний виложистий комір. Д=73,5 см, Ш=67 см. Перкаль, муліне. Техніки: хрестик, ручне фабричне шиття.</p>
	<p>КВ-3306, с. Черемошна Воля, 1920-і рр. Сорочка чоловіча, тунікоподібна. Д=83 см, Ш=67 см. Полотно лляне конопляне, заполоч. Техніки: хрестик, петельний шов, назад голка, ручне шиття.</p>

КВ-4336, с. Заболоття, 1930–40-і рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=76,5$ см, $Ш=70$ см.
Полотно лляне.
Техніки: петельний шов, назад голка, ручне шиття.

КВ-9748, с. Вишнів, 1910–20-і рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=74$ см, $Ш=66,5$ см.
Крамне полотно, заполоч.
Техніки: лічильна гладь, хрестик, болгарський хрестик, петельний шов, назад голка, ручне шиття.

БН-9, 1930-і рр.
Сорочка чоловіча, уставкова.
 $D=82,5$ см, $Ш=67$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, петельний шов, рясування, назад голка, ручне шиття.

БН-10, 1920-і рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=70$ см, $Ш=65$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, назад голка, ручне шиття.

БН-11, 1930-і рр.
Сорочка чоловіча, тунікоподібна.
 $D=85$ см, $Ш=65,5$ см.
Полотно лляне, заполоч.
Техніки: хрестик, петельний шов, назад голка, ручне шиття

	<p>ДП-54, с. Терехи, 1920–30-і рр. Маніжка від чоловічої сорочки. Д=29 см, Ш=14,5 см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик.</p>
	<p>ДП-55, с. Терехи, 1920–30-і рр. Маніжка від чоловічої сорочки. Д=27,5 см, Ш=11 см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик.</p>
	<p>ДП-56, с. Терехи, 1920-і рр. Маніжка від чоловічої сорочки. Д=32 см, Ш=11,5 см. Полотно лляне, заполоч. Техніки: хрестик.</p>
	<p>КВ-2536, с. Городно, 1930-і рр. Маніжка до чоловічої сорочки Д=38 см, Ш=15 см Полотно лляне конопляне, заполоч Техніки: хрестик.</p>
	<p>КВ-2651, 1920-і – поч. 1930-х рр. Маніжка до чоловічої сорочки Д=31,5 см, Ш=13,5 см Полотно лляне конопляне Техніки: хрестик.</p>

Джерела та література:

1. Любомльський краєзнавчий музей. Збірка сорочок.
2. Любомльський краєзнавчий музей. Книга надходжень. Рукопис.
3. Любомльський краєзнавчий музей. Інвентарна книга групи «Декоративно-прикладне мистецтво». Рукопис.

* При опрацюванні збірки сорочок методичну допомогу надавала Любов Сварник – наукова співробітниця науково-фондового відділу (зберігачка колекції одягу і тканин) Музею народної архітектури і побуту у Львові імені Климентія Шептицького.